

❖ Jak to začalo



Moje loňská cesta do Estonské „Mekky“ českého motorkáře, Kundy, měla stejný osud, jako většina výletů, které nejsou jenom kolem komína a nabalí se na vás každý, kdo jede kolem. Čím blíže jsem byl odjezdu, tím více se v mém okolí začaly množit svatby, kašlat pejsci, kulhat kočky a vyskytovat podobné obtíže, které ostatním ne-

umožňovaly vyrazit.

Upřímně, ani mi to moc nevadilo a vydal jsem se na cestu sám. Skoro ze dne na den, jen jsem si trochu počkal na počasí. Zažil jsem něco naprosto skvělého a ani nejdelší vypravování a hromada fotek to úplně nezprostředkuje, ... prostě se to musí zažít. Týden na cestě, kdy jsem jel, kam jsem chtěl, kudy jsem chtěl a hromady toho viděl. Po průjezdu Polskem, který jsem pojal jen jako tranzit, jsem se dostal do Pobaltí, které je úžasné. Různorodé země, perfektní cesty, fajn lidi, s kterými není problém se domluvit. Mladí mluví podstatně lépe anglicky než u nás a se staršími se člověk dohodne rusky. Kdekoliv jsem zastavil a někdo si všiml mé cizí značky, začal se vyptávat odkud jedu, kam jedu, jak se mi u nich líbí, ale hlavně jestli něco nepotřebuju. Už v průběhu cesty jsem věděl, že se sem chci vracet a podívat se ještě dál. A když dál, tak tak daleko, že v Evropě už to dál nepůjde, na Nordkapp. A když na Nordkapp, tak proč ne přes Rusko a Karélii. Je to cesta, kterou volí pro tento cíl málokdo z těch, kteří se tam vypraví.

Je tedy rozhodnuto o cíli a trase a může začít trocha příprav, trocha plánování, ale hlavně obrovská hromada těšení.

A co dodat nakonec? Snad jenom ... ***Tati, jedem!***

Honza

❖ Litva

Vodní hrad Trakai

Trakai (polsky Troki, česky Troky) je starobylé město na jihovýchodě Litvy, ležící asi 28 km západně od Vilniusu. Má rozlohu 11,5 km² a 5 266 obyvatel, především Litevců a Poláků. Trakai bylo ve středověku sídlem litevských vládců, nachází se zde jedna z nejvýznamnějších



památek v Litvě, vodní hrad Trakai. Hrad Trakai,

dnešní Senieji Trakai (Staré Trakai), založil velkokníže Gediminas v roce 1321. Roku 1337 se připomíná nové Trakai, v dnešní poloze na poloostrově mezi jezery, 3 km severozápadně od prvního sídla. V novém Trakai byly zbudovány dva hrady, které na přelomu 14. a 15. století používal jako svou oblíbenou rezidenci velkokníže Vytautas. Vytautas také v roce 1397 pozval z Krymu na Trakai jako strážce svého sídla Karaimy, turkickojazyčné etnikum, vyznávající judaismus. Karaimové se od té doby stali součástí dějin města a Trakai v raném novověku jejich hlavním kulturním střediskem. V roce 1409 obdrželo Trakai městská práva podle magdeburského vzoru. V 15. století bylo město rušným střediskem obchodu, kde žili vedle sebe Litevci, Karaimové, Poláci, Tataři, Židé i Rusové. Pozvolný politický úpadek Trakai i Vilnius přišel po úplném spojení Litvy s Polskem Lublinskou unií roku 1569. I hrad, který naposledy užíval jako letní sídlo král a velkokníže Zikmund I. († 1548), začal chátrat. Těžkou ránu městu a zvláště karaimské komunitě zasadilo Chmelnického povstání a posléze rusko-polské války v 50. a 60. letech 17. století. Dnes zbývá ve městě Karaimů pouze několik desítek. Po třetím dělení Polska roku 1795 připadlo Trakai Rusku, mezi první a druhou světovou válkou bylo součástí Polska a poté začleněno do SSSR v rámci Litevské SSR, dnes nezávislé Litvy. Roku 1991 byl na ochranu historického centra litevské státnosti vyhlášen Trakaiský historický národní park o rozloze 82 km².

Hora křížů

někdy také Křížový vrch, (litevsky Kryžių kalnas, nebo též Domantų piliakalnis) (105 m n. m.) je umělý pahorek, který se nachází 11 km na severoseverovýchod od centra litevského krajského města Šiauliai, mezi vesnicemi Domantai a Jurgaičiai, mezi říčkou Kulpė a viaduktem dálnice A12 Šiauliai – Joniškis s



železniční tratí Šiauliai – Joniškis. Jsou na něm postaveny tisíce křížů.

V místě stál podle archeologických nálezů z počátku 90. let 20. století v blízkosti dnešního pahorku ve 14. století hrad livonských rytířů. První kříže byly na místě vztyčeny v první polovině 19. století na památku obětí polského listopadového povstání z roku 1831, které tam byly pohřbeny. Jako další byly na tomto místě pohřbeny oběti dalšího polského povstání, povstání lednového z roku 1863.

Na počátku 20. století bylo na místě přibližně 100 křížů a jejich počet díky domácím i zahraničním poutníkům neustále rostl. V době, kdy byla Litva součástí Sovětského svazu, se vládnoucí režim pokusil místo jako nežádoucí náboženský a národní symbol několikrát zlikvidovat. Kříže byly několikrát zničeny buldozery, poprvé v roce 1961, ale místní obyvatelé je vždy opět vztyčili. V době uvolnění politických poměrů po roce 1985 Sovětský svaz snahu o zničení tohoto místa vzdal.

V roce 1993 navštívil Horu křížů (Kryžių kalnas) papež Jan Pavel II., který místu věnoval dřevěnou sochu Krista. Dnes je Hora křížů cílem řady turistů i poutníků z celého světa, kteří na něj přinášejí stále nové kříže. Většina z křížů je ze dřeva, některé jsou z kovu, plastu či kamene.

Hora křížů je jak křesťanským poutním místem, tak symbolem odporu Litevců vůči okupačnímu sovětskému režimu.

❖ Lotyšsko

Riga

je hlavní město Lotyšska. Leží při ústí řeky Daugavy (Západní Dviny) do Rižského zálivu Baltského moře. Má rozlohu 307 km² a s více než 702 tisíci obyvateli je největším městem Pobaltí. Slouží jako kulturní, vzdělávací, politické, obchodní a průmyslové středisko širokého okolí, plní i důležitou tranzitní roli mezi západními státy a Ruskem.

Historické centrum Rigy, někdejšího hanzovního města, je zapsáno na seznam světového dědictví UNESCO; krom několika středověkých sakrálních památek se město vyznačuje výraznou secesní architekturou, která je porovnatelná s městy, jako je Vídeň, Petrohrad nebo Barcelona.



Stará Riga

Historické centrum Rigy zvané Stará Riga (Vecrīga) se nachází na pravém břehu řeky.

Dóm s Rižským zámkem a řekou Daugavou v pozadí

Románská monumentální katedrála, dnes patřící luteránům, je největším kostelem v pobaltských státech. Začala vznikat roku 1211 a v průběhu století byla několikrát přestavována. Kvůli její stavbě byly strženy původní domy. Dnes jejich přítomnost připomínají jenom dlažební kostky na náměstí, sestavené v jejich půdorysech. (Z náměstí je možno spatřit mj. i věže tří velkých rižských kostelů: krom Dómu jsou to ještě věže sv. Jakuba a sv. Petra.) Nejzajímavější je, že ani na jedné věžičce není umístěn kříž. Místo toho se tam nachází větrné korouhvičky v podobě kohoutů, které podle pohanských pověr mají odrazovat zlé duchy. Uvnitř katedrály se nacházejí jedinečné varhany s 6768 píšťalami, rejstříky obsahují i zvuky větru a moře. Původní varhany ze 16. století byly po 300 letech v roce 1884 nahrazeny novými.

Rižský zámek (Rīgas pils)

Původně hrad postavený z vůle křižáků (Mečovní rytíři) roku 1330 mimo tehdejší městské hradby, náhradou za starší hrad ve městě, zničený Rižany. Až do roku 1481 na hradě sídlil velmistr řádu; o 3 roky později byl hrad měšťany vypálen a pobořen. V letech 1509–1515 z nařízení mečonošů byl hrad Rigou opět postaven, ovšem už v jiné podobě. Za pozdější polské a švédské vlády hrad několikrát stavebně upravovali; za ruské éry byl roku 1818 zásadně přestavěn v duchu tehdejší zámecké architektury a ještě rozšířen v letech 1860–1862. Posledním velkým zásahem byla adaptace na prezidentský palác (1939), pietně zrekonstruovaná v 90. letech po znovudosažení nezávislosti. Mezi lety 1922–1940 a opět od roku 1995 zámek slouží jako sídlo prezidenta Lotyšské republiky. Část prostor je vyhrazena pro Muzeum lotyšské historie, Muzeum zahraničního umění a Muzeum literatury, divadla a hudby.

Kostel sv. Petra

Jedná se o nejvyšší středověkou budovu v Rize. Zajímavostí je, že její věž několikrát vyhořela. Poprvé byla věž vztyčena v roce 1690, ale již za 31 let shořela. Opětovně postavena byla roku 1746. S tím se pojí pověst o staviteli, který prý po dokončení kostelní věže na jejím vrcholu vypil sklenici vína a hodil jí dolů. Na kolik střepů se rozpadne, tolik století bude nová věž stát. Sklenice dopadla do slámy a rozbila se pouze na dva kusy. A opravdu – za dvě století, v roce 1941, zasáhla věž při německém bombardování bomba. Poslední oprava byla provedena v roce 1973. Tentokrát byla původní dřevěná konstrukce věže nahrazena kovovou.

Prašná věž

Je poslední zachovanou částí bývalých městských hradeb. Pochází ze 14. století. Poté, co byla téměř zničena Švédy, byla znovu opravena. V 19. století ale dlouhá léta chátrala. Teprve když se jí ujali němečtí studenti, kterým se podařilo město přesvědčit, aby jim budovu pronajalo za symbolickou částku jednoho rublu za rok, byla znovu opravena. Studenti vyklidili holubí trus, který se za léta ve věži shromáždil, a prodávali ho jako hnojivo. Vydělali si tím na opravu věže. Díky studentům se tedy Prašná věž zachovala dodnes, kdy je součástí Lotyšského vojenského muzea.

Dům Černohlavců

První písemná zmínka o této skupině domů je z roku 1334. Na rižském náměstí se nachází dům pojmenovaný buď po sv. Mořicovi, který byl patronem cechu svobodných kupců, nebo kvůli černým pokrývkám hlavy, kteří kupci nosili. Původní budova ze 14. století,

kteřá svobodným kupcům patřila, ale byla za Druhé světové války vybombardována. Současná stavba je z roku 1999.

„Tři bratři“ (č. p. 21, 19 a 17)

Tři bratři jsou skupinou tří historických domů v centru města na ulici Mazā Pils. Nejstarším z nich je dům číslo 17, postavený na přelomu 15. a 16. století, který je zároveň vůbec nejstarší dochovanou zděnou obytnou budovou v Rize. Dům číslo 19 byl postaven v roce 1646. Dům číslo 21 pochází z konce 17. století, v 19. století prošel přestavbou. Název byl inspirován obdobnou skupinou historických budov v estonském Tallinnu označovanou jako „Tři sestry“.



❖ Rusko

Pskov



(rusky: Псков, starší název Пльсковъ, Plskov; estonsky: Pihkva; lotyšsky: Pleskava) je město v Pskovské oblasti v západním Rusku, na řece Veliké. Má okolo 202 000 obyvatel (2005).

Pskov je jedním z nejstarších ruských měst a je zmiňován již v Nestorově letopisu Pověstí vremenných let k roku 903.

Dochovalo se zde velké množství církevních památek. V roce 1581 město obléhala polská armáda.

Pskovem prochází důležitá železniční trať z Petrohradu do Lotyšska a zastavují zde rychlíky Petrohrad – Vilnius a Petrohrad – Riga. Další trať vede ve směru Dno - Pskov - Estonsko, kudy jezdí vlak Pskov - Moskva. Ve směru do Estonska končí osobní doprava v Pečorách. Městskou hromadnou dopravu zajišťuje několik autobusových linek.

Petrohrad

(rusky Санкт-Петербург v českém přepisu do latinky Sankt-Petěrburg, rusky hovorově zkracováno na Питер (Pitěr)) je s téměř 5 000 000 obyvatel druhé největší město Ruska a z měst nad milión obyvatel je nejsevernější na světě. Leží v severozápadní části Ruska při ústí řeky Něvy do Finského zálivu, který je součástí Baltského moře.



Petrohrad, založený roku 1703 Petrem Velikým, byl v letech 1712–1917 hlavním městem Ruského impéria. V dobách Sovětského svazu nesl Petrohrad název Leningrad (Ленинград). Je sídlem Leningradské oblasti a Severozápadního federálního okruhu,

samo je (vedle Moskvy a Sevastopolu) federálním městem. Dodnes je kulturním střediskem celého Ruska s mnoha památkami Světového dědictví UNESCO a také jedním z nejdůležitějších ruských přístavů.

Při svém založení dostalo město název Sankt-Piřer-Burch (Санкт-Питер-Бурх), což bylo imitací nizozemského Sankt-Pieterburch. Zakladatel, car Petr I. Veliký, který byl pobytém v Nizozemí ovlivněn, však nepojmenoval město po sobě, nýbrž po svém patronu apoštolu Petrovi. Již po několika letech se však ujal poněkud změněný název Sankt-Petěrburg. V letech 1914–1924 se město oficiálně nazývalo Petrograd (Петроград). Po smrti V. I. Lenina bylo 26. ledna 1924 přejmenováno na Leningrad (Ленинград).

Po rozpadu Sovětského svazu roku 1991 se město vrátilo k dřívějšímu oficiálnímu názvu Sankt-Petěrburg (rusky С́анкт-Петербург). Velmi rozšířen je hovorový název Piřer (Питер).

Město bylo založeno 27. (16. jul.kal.) května 1703 carem Petrem Velikým, během Severní války a to na Zaječím ostrově, kde položil základy Petropavlovské pevnosti.

Město vybudoval na močálech, které nechal ruský imperátor za cenu mnoha životů dělníků vysušit a vybudovat zde nové sídelní město. V roce 1712 se stalo hlavním městem Ruského carství, poté Ruského impéria a toto postavení si udrželo, kromě let 1728 až 1732, až do vzniku Sovětského svazu začátkem 20. století.

V roce 1716 byl jmenován Petrem Velikým jako hlavní architekt města francouzský architekt Jean-Baptiste Alexandre Le Blond. Na vzhledu města se také zapsal švýcarsko-italský architekt Domenico Trezzini, který dal vzniknout tzv. „Petrovskému baroku“ a italský architekt Bartolomeo Rastrelli. Tehdy vznikly stavby jako Chrám svatého Petra a Pavla, Palác Menšikov, Kunstkamera či Dvanadcať Kollegij, které se staly prominentní v architektuře centra.

Roku 1724 zde bylo založeno sídlo Akademie věd, Petrohradské univerzity a Akademického gymnázia. V 60. letech 18. století vystřídala baroko architektura neoklasicistní. Za vlády Kateřiny Veliké (1760s-1780) byly břehy Něvy lemovány žulovými náspy.

Na památku ruského vítězství nad Napoleonem (1812) byl postaven Alexandrův sloup a Narvská brána. Ve 40. letech 19. století klasicistní architektura ustupuje romantismu. Petrohrad po průmyslové revoluci překonal Moskvu v populaci i průmyslovém růstu a vyvinul se v jedno z největších průmyslových měst v Evropě, s velkou námořní základnou, říčním a námořním přístavem.

V září a říjnu 1917 obsadila německá vojska západoestonské souostroví a napadla Petrohrad bombardováním a krátkou invazí.

7. listopadu 1917 (25. října podle juliánského kalendáře, který tehdy v zemi platil) zde začal výstřelem z Křižníku Aurora ozbrojený převrat – Říjnová revoluce, která zásadně

změnila dějiny nejen Ruska, ale i celého světa 20. století. Loď byla dříve nasazena v rusko-japonské válce, v první světové válce operovala v Baltském moři, poté sloužila jako výcviková loď, během druhé světové války byla poškozena bombardováním a potopená, po válce byla v



letech 1945–1947 opravená a od roku 1957 slouží jako petrohradské muzeum.

Bolševici vedení Leninem, zaútočili na Zimní palác v události poté známé jako Říjnová revoluce, což vedlo ke konci ruské prozatímní vlády, která řídila Rusko po odstoupení cara Mikuláše II. 12. března 1918, přenesli Sověti vládu do Moskvy. V říjnu 1919 se generál Nikolaj Judenič pokusil s Bílou armádou dobýt město, ale Lev Trockij mobilizoval rudoarměje a donutil ho k ústupu.

Od září 1941 až do ledna 1944 bylo město v obležení německými vojsky. Tehdy v městě zemřelo na hladomor více než jeden milion civilistů. Obležení města bylo jedním z nejdelších a nejvíce smrtelných obležení velkoměsta v novodobé historii.

Během Leningradské aféry (1949–1952) bylo ve Stalinem inscenovaném procesu popraveno celé vedení města, včetně prvního tajemníka městského výboru VKS(b) Pjotra Sergejeviče Popkova. 23 tehdejších vůdců bylo odsouzeno k trestu smrti a dalších 181 do vězení nebo vyhnanství.

V roce 1991 se město po referendu navrátilo k jeho původnímu názvu, k původním názvům se také vrátilo 39 ulic, šest mostů, tři stanice metra a šest parků.

V Kateřinském paláci se od roku 2003 nachází věrná kopie Jantarové komnaty. Jantarová komnata se zde nacházela po téměř dvě stě let od roku 1716, ztratila se během druhé světové války.

Dnes vyzařuje toto město se svými širokými bulváry, parky a pobřežními promenádami do světa stále ještě své otevřené, seversky zdrženlivé fluidum. Proslulé (a turisticky atraktivní) jsou petrohradské letní „bílé noci“, kdy v důsledku nevelké vzdálenosti od polárního kruhu slunce sice zapadne za obzor, ale nenastane tma.

Katedrála svatého Izáka, kterou stavělo 440 tisíc dělníků po 40 let (1816 až 1858), je druhá nejvyšší na světě (po moskevské katedrále), vypíná se do výšky 100 metrů. Nabízí 14 000 míst pro návštěvníky a skvostný pohled na skutečnou symfonii z mramoru,

drahokamů a polodrahokamů všech barev. Zlatá kupole je obložena 100 kg čistého zlata. Odtud se nabízí výhled na nejkrásnější místa historického jádra města, které bylo v roce 1990 prohlášeno za světové kulturní dědictví UNESCO.

Tzv. Zimní palác, nechala postavit dcera Petra Velikého, Alžběta, k italské barokní kompozici architekta Bartolomea Rastrelliho provedené v bílé a zelené barvě byla později přibudována klasicistní přístavba. Kateřina II. Veliká z budovy učinila roku 1764 galerii Ermitáž a umělecké skvosty pro ni nakupovala v celé Evropě. Dnes je tato sbírka čítající přes tři milióny uměleckých děl největší obrazárnou na světě. Kdybyste chtěli projít všechny exponáty, čeká na vás 10 km dlouhá trasa.

Mezi nejoblíbenější atrakce patří první stavba v Petrohradu – Petropavlovská pevnost s Katedrálou Petra a Pavla, palác Admirality, který svou věží dominuje městu, Triumfální oblouk jako památka na vítězství nad Napoleonem, žulový monolit – Alexandrův sloup, Kazaňský chrám, Křižník Aurora, Vasiljevský ostrov, Smolenská katedrála a další. Tepnou města je 4 km dlouhý Něvský prospekt.

Významné památky

- Chrám sv. Petra a Pavla v Petropavlovské pevnosti s nejvyšší pravoslavnou věží na světě
- Zimní palác s muzeem Ermitáž, to zahrnuje přes 3 milióny položek, včetně největší kolekce obrazů na světě - palác má 1 500 místností. Do roku 1917 sloužil jako carská residence.
- Admirality (ul. Admiraltejskaya Naberezhnaya)
- Budova generálního štábu (Dvortsovaya Ploshchad) - budova má 300 metrů dlouhou do oblouku formovanou fasádu, s triumfálním obloukem korunovaným triumfálním vozem vítězství, symbolem ruského vítězství nad Napoleonem I.
- Jusupovský palác (ul. Naberezhnaya Moiki č. 94) - klasicistní budova postavená v 70. letech 18. století pro hraběte Šuvalova, v roce 1830 ho získala knížata Jusopovská. Palác se stal známý svým divadlem. Dne 17. prosince 1916 zde byl zavražděn Grigorij Jefimovič Rasputin.
- Kunstkamera (ul. Universitetskaya Naberezhnaya č. 3) - první ruské museum založené carem Petrem I. Velikým v 10. letech 18. století, dnes muzeum přírodních věd. Výstava je rozdělená do částí: Indie, Afrika, Čína, Japonsko, Blízký východ a Severní Amerika. Jedna hala je také věnovaná výstavě deformovaných embryí, dětí a zvířat.
- Mariinský palác (Isaakiyevskaya Ploshchad) - klasicistní budova postavená v letech 1839 až 1840 na základě návrhu architekta Andreje Stackenschneidera pro

velkokněžnu Marii Nikolajevnu (dceru cara Mikuláše I.) . V 80. letech 19. století změněna na sídlo Státní rady. Dnes zde sídlí petrohradská дума.

- Michajlovský (Inženýrský) zámek (Sadovaya Ulitsa č. 2) - rezidence cara Pavla I. stojí na místě staršího letního paláce carevny Alžběty Petrovny. Zámek byl navržen Vincencem Brennem v roce 1796. Roku 1801 se do něj car Pavel I. s rodinou nastěhoval a byl zde za nedlouho ve své ložnici zavražděn. Roku 1820 byl zámek předán do užívání Inženýrské škole, kterou navštěvoval například Fjodor Michajlovič Dostojevskij, Ivan Michajlovič Sečenov nebo hrabě Eduard Tottleben.
- Smolný palác (ul. Smolny Proyezd č. 1) - postaven v letech 1806 až 1808, v roce 1917 zde byla rezidence Sovětu dělníků a vojáků, bydlel zde i Vladimir Iljič Lenin, dnes zde sídlí petrohradská radnice.
- Tauridský palác (Shpalernaya Ulitsa č. 47) - postavený v letech 1782 až 1790 na příkaz carevny Kateřiny II. pro jejího favorita Grigorij Potěmkina, u paláce je velký park (okolo 30 hektarů).
- Monument Petra Velikého
- Alexandrův sloup (Dvortsovaja Ploščad) - postaven v letech 1829 až 1834 dle návrhu architekta Auguste de Montferranda na příkaz cara Mikuláše I., jako monument cara Alexandra I. Výška celého sloupu je 47,5 metru, samotný sloup z leštěného granitu je 25,6 metru vysoký. Sloup je ukončen 6 metrů vysokou bronzovou sochou anděla.
- Monument cara Petra I. Velikého (ul. Klenovaya Alleya) - monument odlit v polovině 18. století dle modelu Bartolomea Rastrelliho z roku 1716.
- Monument cara Mikuláše I. (Isaakiyevskaya Ploščad) - navržen sochařem Peterem Klodtem a architektem Augustem de Montferrand, odhalen roku 1859.
- Monument cara Petra I. Velikého (Měděný jezdec) (Senatskaya Ploščad) - objednan carevnou Kateřinou I. Velikou u sochaře Etienna Maurice Falconeta, dílo vzniklo v letech 1766 až 1782.
- Katedrála Vzkříšení Ježíše Krista (ul. Kanal Griboyeda č. 2a) - katedrála založena na místě, kde byl při atentátu roku 1881 zabit car Alexandr II., který je zde pohřben.
- Nové Holandsko (ul. Naberezhnaya Kriukova) - umělý ostrov vytvořený za vlády cara Petra I. Velikého. V letech 1756 až 1780 byl přestavěn ve stylu římské architektury.
- Molo se sfingami (ul. Universitetskaya Naberezhnaya č. 3) - postavena z roku 1832 až 1834 se dvěma originálními egyptskými sfingami z doby vlády faraona Amenhotepa III.
- Strelka Vasilevského ostrova - zde se dělí Něva na Malou a Velkou Něvu. V letech 1805 až 1810 zde byla postavena budova burzy dle návrhu Jeana Françoise Thomase de Thomona. Tehdy vznikla i polokruhová oblast s přístavním molem, jejíž součástí

jsou i dva Rostrální sloup. U sloupů se nalézají alegorie ruských řek (Volha, Dněpr, Vlochov a Něva). Sloupy sloužily jako majáky.

- Od roku 2003 stojí ve městě socha Švejka, postavy z literárního díla Jaroslava Haška nazvaného Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války

Dvorcový most

Petr Veliký navrhoval město jako další Amsterdam a Benátky, s kanály namísto ulic. V současné době existuje v Petrohradu 342 mostů přes různé kanály a řeky, z toho je 22 mostů zvedacích. Díky složité síti kanálů se Petrohradu často přezdívá "Benátky severu". Každou noc se od dubna do listopadu 22 zvedacích mostů přes Něvu a hlavní kanály zvedá na pár hodin, aby mohly lodě proplout dovnitř a ven z Baltského moře do Volgo-Baltského vodního systému.

První trvalý most přes Něvu, "Blagoveščenský most", byl otevřený roku 1850, před tím byly povoleny jen pontonové mosty. Skoro 100 metrů široký "Modrý most" přes řeku Mojku, je podle některých zdrojů nejširší na světě. Nejdelší je most "Bolšoj Obuchovskij" s délkou 2824 metrů. K dalším známým mostům patří: "Dvorcový (Palácový) most", "Trojický Most", "Most Alexandra Něvského", "Bolšeochtinský most (Most Petra Velikého)", "Bankovskij most", "Most Anichkov", "Most Lomonosov", "Egyptský most" a "Most čtyř lvů".

Vedle Moskvy je Petrohrad druhým federálním městem Ruska; je tedy samostatným a samosprávným federálním subjektem, který nenáleží do okolní Leningradské oblasti, jejíž administrativa v Petrohradu sídlí. Město je také sídlem Severozápadního federálního okruhu.

Petrozavodsk



(rusky Петрозаводск, finsky /resp. Karelsky/: Petroskoi) je město na severozápadě Ruské federace, 300 km sv. od Sankt Petěrburgu. Leží na západním břehu Oněžského jezera při ústí řeky Šuja. Petrozavodsk má rozlohu 113 km² a čítá 282 900 obyvatel. Je hlavním městem Republiky Karélie.

Sídlo s původním názvem Petrovskaja sloboda bylo v roce 1703 zřízeno carem Petrem I. jako jedna z velkých státních zbrojních manufaktur, status města má od roku 1777, kdy též došlo k přejmenování na Petrozavodsk. Roku 1802 byl učiněn hlavním městem Oloněcké gubernie, roku 1828 též sídlem pravoslavného biskupství.

Roku 1916 spojila město se světem

Murmanská železniční magistrála - nejsevernější evropská železnice vedoucí z Moskvy, resp. Sankt Petěrburgu přes Petrozavodsk, Kem a Apatity do Murmansku. Roku 1940 byla založena zdejší univerzita.

Ve finštině je město obvykle zváno Petroskoi, ale za Pokračovací války, když Finská armáda dobyla Východní Karelii i s Petrozavodskem, aby zaujala lépe bránitelné pozice na linii Oněžské jezero - řeka Svir - Ladožské jezero, bylo město nazýváno na Äänislinna (podle finského jména pro Oněžské jezero).

Murmansk

(rusky Мурманск, sámsky: Murmanska) je přístavní město na severozápadě Ruska, na poloostrově Kola, blízko hranic s Norskem a Finskem. Murmansk je správním střediskem Murmanské oblasti.

Murmansk je největší město za severním polárním kruhem (68°58' s. š.) – roku 2011 zde žilo 307 257 obyvatel. Vzdálenost od Petrohradu po železnici je 1445 km. Město je důležitým přístavem, jediným ruským v Barentsově moři, který po celý rok nezamrzá, za což vděčí teplému Golskému proudu.

Město leží v subarktickém podnebném pásu. Průměrné roční srážky jsou poměrně nízké (376 mm), nejdeštivějším měsícem je srpen. Průměrná roční teplota činí 0,1 °C (12,8 °C v červenci, -9,9 °C v lednu). Město bylo založeno 21. září/4. října 1916,



současně do něj byla přivedena železnice. Protože během 1. světové války bylo ruské pobřeží Baltu a Černého moře pod kontrolou nepřítele, byl Murmansk vhodným kandidátem pro stavbu přístavu, který by spojil Rusko s Evropou. Původně se město jmenovalo Romanov-na-Murmaně na počest ruské královské dynastie Romanovců (Murman je starý ruský název pro Barentsovo moře a pro Nory, odvozený od slova Norman. Jiná teorie se domnívá, že Murman je odvozeno ze sámského označení pro zem a moře). Město bylo přejmenováno na Murmansk po Únorové revoluci v roce 1917.

Murmansk je konečnou stanicí Murmanské (Kirovské) železnice z Petrohradu (délka 1445 km; elektrifikovaná, z větší části dvoukolejná), která je hlavní spojnici s ostatními částmi Ruska; denně tudy jezdí rychlíky do Petrohradu, Moskvy, Vologdy, sezónně i do dalších destinací. Končí zde také federální silnice M18 „Kola“. Městskou dopravu zajišťují trolejbusy (nejsevernější na světě) a autobusy.

Zdrojem dřívější relativní bohatosti města a jedním z důvodů pestrého národnostního složení byla přítomnost základny ruského námořnictva, která smutně proslula katastrofou jaderné ponorky Kursk v roce 2000. Z části ponorky je dnes památník obětem.

Na kopci nad Murmanskem ční socha vojáka v notně nadživotní velikosti. Familiárně se mu říká Aljoša. Tuto sochu nechala ruská vláda postavit na památku námořníků, kteří chránili město a přístav během druhé světové války. Murmansk byl také vyznamenán čestným titulem Město-hrdina.

V přístavu kotví ledoborec Lenin, dnes už na rozdíl od dalších čtyř vyřazen z provozu; slouží k reprezentačním účelům a jako muzeum.



❖ Karélie

(karelsky a finsky Karjala, rusky Карелия či historicky Корела, švédsky Karelen) je země Karelů. Nachází se v severní Evropě a v současné době je rozdělena mezi Rusko (Leningradská oblast a Republika Karélie) a Finsko (provincie Jižní Karélie a Severní Karélie).



V minulosti se zde často měnily hranice států a jejich administrativního členění. Přesný význam termínu Karélie proto často záleží na kontextu. Historicky byla (Finská) Karélie administrativním krajem Finska (ve finštině Karjala). Východní, převážně luteránská, část byla po Zimní válce (1939–1940) postoupena Rusku. Tzv. karelská otázka (pojem z finské politiky) odkazuje právě na tuto východní část Karélie.

V současnosti jsou pojmem Karjala obvykle míněny části Jižní a Severní Karélie, které náležejí Finsku.

Karelská republika je republikou Ruské federace. Její území zahrnuje i Východní Karélii s převážně pravoslavným obyvatelstvem.

O Karélii sváděly již od 13. století tuhý boj Švédsko a Novgorodská republika. V roce 1323 byla Karélie rozdělena mezi tyto státy tzv. Nöteborgskou smlouvou. Hlavním městem švédské části se stal Vyborg (Finsky Viipuri).

V rámci Nystadské smlouvy z roku 1721 mezi Švédskem a Ruským impériem byla většina Karélie postoupena Rusku. Po Finské válce (1808–1809) byla Karélie připojena k Finskému velkoknížectví. Roku 1917 Finsko vyhlásilo samostatnost a roku 1920 byla Tartskou smlouvou stvrzena hranice mezi Finskem a Ruskem. Hranice dělila Karélii na finskou a ruskou část.

Po skončení občanské války (1917–1923) a vytvoření Sovětského svazu (1922) se sovětská část Karélie stala roku 1923 Karelskou ASSR (Autonomní sovětská socialistická republika). Roku 1939 Sovětský svaz napadl Finsko a začala Zimní válka. Po uzavření Moskevského míru (1940) náležela většina Karélie Sovětskému svazu. Okolo 400 000 lidí, tj. téměř celá

tehdejší karelská populace, byla přesídlena do Finska. Roku 1941 Karélii znovu zabralo Finsko a drželo jí asi tři roky po dobu tzv. Pokračovací války (1941–1944).

Zimní válka a následná Sovětská expanze zanechala po sobě ve Finsku pocit velké hořkosti. Finsko ztratilo své druhé největší město Viipuri (Vyborg), průmyslové centrum v povodí Vuoksi, průplav Saimaa spojující střední Finsko a Finský záliv a přístup k Ladožskému jezeru. Přibližně osmina finského obyvatelstva se stala uprchlíky bez domova.

V důsledku mírové smlouvy byla Karelská ASSR přeměněna na Karelo-finskou sovětskou socialistickou republiku. V roce 1991 vznikla z Karelské ASSR Republika Karélie.

Zhroucení Sovětského svazu v 90. letech 20. století přineslo do Karélie silnou ekonomickou krizi. Mnoho obyvatel se odstěhovalo a mnoho budov ze sovětské éry i staré budovy z finského období je opuštěno a chátrá.

Ve Finsku je několik malých zanícených skupin (např. Karjalan Liitto, ProKarelia), které se snaží o sblížení finských a ruských částí Karélie v rámci Finska. Tyto skupiny usilují o připojení těch částí Karélie, které byly historicky finské, zpět k Finsku. Tyto politické snahy jsou ve Finsku označovány pojmem karelská otázka. Většina původních finských obyvatel byla přesídlena do vnitřních částí Finska, rusifikována nebo byla rozptýlena po celém Rusku v rámci různých přesunů obyvatelstva v Sovětském svazu, a tak mají tyto snahy jen malou naději na úspěch.

V Republice Karélie a v Tverské Karélii se mluví karelštinou. Na obou březích Svitu se mluví vepštinou. Tzv. Karelské dialekty finštiny se používají v Jižní Karélii a tvoří jihovýchodní skupinu finských dialektů. Podobnými dialekty se mluví i v Ingridii, což je oblast mezi estonskou hranicí a Ladožským jezerem. Tento jazyk se do této oblasti dostal v 17. století spolu se Švédý. Původní obyvatelé Ingridie, Ingrové, mají svůj jazyk, který je příbuzný Karelštině a jihovýchodním dialektům finštiny.

Dialekty používané v Severní Karélii patří k velké skupině savonských dialektů používaných ve východním a středním Finsku. Karelové přesídlení z Finské Karélie a jejich potomci jsou roztroušeni po celém Finsku a odhaduje se, že ve Finsku žije asi milion lidí s kořeny v oblastech postoupených Sovětskému svazu po 2. světové válce. Ve Finsku mluví Karelštinou jen asi 5000 lidí.



❖ Norsko

Nordkapp

Severní mys, norský Nordkapp, sámský Davvenjárga, je oblast s rozlohou 924 km² představující zajímavou a drsnou přírodu na pobřeží Barentsova moře v Norsku na severu Evropy. Nordkapp je místo, kde se setkávají vody Norského moře, části Atlantského oceánu, a Barentsova moře, části Severního ledového oceánu. Celá oblast je vzdálena přibližně 2000 km od severního pólu.



Za pojmenování vděčí tato oblast kapitánu Richardu Chancellorovi z roku 1553. V oblasti se nachází obce a turistická střediska Honningsvåg, Nordvågen, Kamøyvær, Skarsvåg, Gjesvær, Repvåg a Skipsfjorden.

Od roku 1956 je Nordkapp přístupný po silnici, v současnosti po asfaltové cestě a na jejím konci se nachází muzeum stojící na místě, kam dorazily první expedice hledající severní bod kontinentu. Nedaleko se nachází výběžek Knivskjellodden, který je přibližně o 1500 metrů severněji. Z Nordkappu je možno za příznivého počasí pozorovat pólnoční slunce, které v letních měsících nezapadá pod obzor nebo naopak polární záři v noci.

Zajímavostí je, že oba dva útesy jsou umístěny na ostrově, na který vede podmořský tunel, takže ve skutečnosti nejsevernějším bodem kontinentální Evropy je Kinnarodden.

Nordkapp je obvykle v turistických průvodcích prezentován pouze jako mys, výběžek v severní části Norska a mylně považován za nejsevernější bod kontinentální Evropy. Nalézá se na 71°10'21" s. š., 25°47'40" v. d. Jedná se o 308 metrů vysoký skalní útes vyčnívající nad mořem.

Historie

1553 pojmenování mysu V roce 1553 pojmenoval mys anglický kapitán Richardem Chancellorem, když hledal severní mořskou cestu do Číny. V bouři se oddělil se svou lodí Edward Bonaventura od ostatních lodí a proplul kolem impozantní hory Knyskanes a toto místo pojmenoval jako Nordkapp (North Cape).

1594 první obraz mysu Holanďan Jan Huygen van Linschoten vytvořil první obraz útesu jako rytinu do mědi. V této době mělo Holandsko v oblasti mnoho velrybářských osad.

Později v této oblasti začali lovit i rybáři z ostatní Evropy. Tato situace trvala až do doby, kdy dánsko-norská vláda vydala zákaz lovu velryb bez povolení.

1664 první návštěva místa (je však samozřejmé, že toto místo navštívily i jiné osoby a cestovatelé, jejichž jména však nebyla zachována). V roce 1664 navštívil místo italský kněz Francesco Negri z Raveny v Itálii. Kněz byl odhodlán zjistit, jak mohou lidé přežít tak daleko na severu. Cestoval sám a překonal rekord cestovatelů. Po dosažení svého cíle, pronesl slavnou větu: „Zde jsem a nyní stojím na Nordkappu – na nejvzdálenější výspě civilizace – nyní mohu říci, že moje touha po poznání je splněna. Nyní se spokojen vrátím domů – dá-li Bůh.“

1795 exilová cesta V roce 1795 navštívil Nordkapp princ Ludvík Filip při svém útěku v době francouzské revoluce.

1828 druhý výstup V roce 1828 nebojácný Nor B. M. Keihau jako první člověk, který vystoupil na plošinu mysu ze strany od Hornviky.

1845 počátky turistiky 9. července 1845 byla podniknuta první turistická cesta na mys parníkem Prinds Gustav.

1861 přípitek šampaňským vínem V roce 1861 Němec Karl Vogt zahajuje tradici pití šampaňského vína na oslavu dosažení Nordkappu.

1873 královská návštěva V roce 1861 navštívil Nordkapp norský/švédský král Oskar II.

1879 poštovní cesta Od roku 1879 se obeplutí Nordkappu používá jako lodní poštovní trasa spojení do Vadsø.

1893 rozvoj turistiky V roce 1893 byla zahájena plavba expresního pobřežního parníku společností Hurtigrute, což byl zlomový okamžik pro turistiku na Nordkappu.

1898 první stavba na Nordkappu V roce 1898 byla postavena a zprovozněna osmistěnná poštovna a prodejna šampaňského vína.

1907 návštěva státníka V roce 1907 navštívil thajský král Chulalongkorn Nordkapp, doprovázen svojí družinou. Orientální monarcha se plavil z Kodaně na pronajaté jachtě Albion. Monarcha podpořil vznik malého thajského muzea v komplexu.

1927 regulace turistického ruchu a ochrana prostředí V roce 1927 byla založena společnost Nordkaps Vel AS ve prospěch Nordkappu s účelem zachování rázu původního místa pro budoucí generace a regulace turistiky.

1943 2. světová válka V roce 1943 proběhla nedaleko mysu bitva mezi Spojenci a Němci, tzv. bitva u Severního mysu.

1956 přístup po souši V roce 1956 byla otevřena cesta pro motorová vozidla na Nordkapp z Honningsvågu.

1958 výstavba V roce 1958 byla zahájena první fáze výstavby komplexu na Nordkappu.

1984 Northkalott / The Royal North Cape Club V roce 1984 byla realizována stavba monumentu Northkalott a zahájil činnosti The Royal North Cape Club.

1988 Děti Země / podzemní prostory V roce 1988 zahájily děti práce na monumentu Děti země. V roce 1988 byly dobudovány podzemní prostory ve skalním masivu. Jedná se o kinosál, modlitebnu, expozici thajského krále, expozice z historie mysu, prostory The Royal North Cape Club a dolní vyhlídková terasa.

1997 rozšíření komplexu na Nordkappu V současnosti obsahuje komplex: parkoviště, hlavní vstup, pamětní kámen Oscara II, expozici Děti Země, informační stánek, sociální zázemí, veřejný telefonní automat, výtahy, kinosál, spojovací tunel podzemí, Groppen Bar, The Royal North Cape Club, kapli, thajské muzeum, kavárnu Kompasset, restauraci Kompasset, Coffe bar, prodejnu suvenýrů, poštovní přepážku, panoramatickou halu, severní východ, ocelový globus a monument.

Mezi turistickou budovou a špičkou útesu stojí méně nápadný monument nazývaný cestou půlnočního slunce (Midnattsolveien). Tento monument byl postaven za přispění 12 místních správních orgánů oblasti v roce 1984. Přispěvateli na tento monument je pět švédských, jeden finský a šest norských orgánů správy. Monument je postaven ze 12 druhů kamene z jednotlivých oblastí (Piteå, Älvsbyn, Jokkmokk, Gällivare, Kiruna, Enontekiö, Alta, Kvalsund, Karasjok, Porsanger a Nordkapp).

Monument je chráněn spisem č. 161305 u Kungliga Patent- och registreringsverket ve Stockholmu.

Východně od hlavní budovy na Nordkappu se nachází nejseverněji umístěné sousolí vytvořené dětskými výtvarníky. Monument byl dokončen v roce 1989, představuje sedm dětí z různých částí světa (7 světadílů – 7 dětí – 7 plastik) a symbolizuje spolupráci, přátelství, naději a štěstí napříč všemi stranami. Socha proti reliéfům s názvem „Matka a dítě“ je dílem umělkyně Eva Rybakken. Celá skupina děl je doplněna plastikou se zmenšenými vyobrazeními jednotlivých děl a jmény autorů.



The Royal North Cape Club

Členem klubu se může stát pouze ten, kdo osobně navštíví Nordkapp. Účelem klubu je propagace a podpora Nordkappu, jeho členové mimo doživotního volného vstupu na Nordkapp a možnosti využití klubového prostoru na Nordkappu nemají jiné výhody. Současný stav členů klubu přesahuje 42 000 osob.

Na konci útesu je umístěn model ocelového glóbusu na vyvýšeném betonovém podstavci. Vstup do areálu je placený, ale po zavírací hodině je možné jej volně navštívit, návštěvník ale nemá možnost zavítat do objektu, ve kterém se nachází muzeum, kaple, několik restaurací, vyhlídková terasa, kinosál, obchod se suvenýry, nejsevernější evropská pošta a prostory Královského klubu Nordkappu.

Narvik



je město v Norsku, které leží 220 km severně od polárního kruhu v kraji Nordland. Byl postaven v 19. století na poloostrově oddělujícím Beisfjord a Rombakfjord. Je obchodním střediskem oblasti, ve kterém je rozsáhlý přístav pro nakládání železné rudy, druhý největší přístav Norska. Ve městě žije přibližně 18 512 lidí.

Jedná se o nejsevernější město v Norsku, které je napojeno na železniční síť. Paradoxně není napojeno na železnici Norska, ale sousedního státu Švédska, které využívá jeho nezamrzajících přístavů pro dopravu železné rudy těžené okolo města Kiruna - tzv. Malmbanan, český rudná dráha. Přístavy v Baltském moři v zimě zamrzají, což znemožňovalo plynulé

dodávky, a tak byla postavena železnice do Narviku k Norskému moři. Do přístavu v Narviku mohou připlouvat lodě o výtlačku 250 000 tun a každoročně se na 220 lodích přepraví 14 milionů tun železné rudy.

Díky teplému Golskému proudu a závětrné poloze města ve fjordu se průměrná teplota v zimě pohybuje okolo -5 °C a v létě kolem +20 °C. Leží 220 kilometrů nad Severním polárním kruhem. Léto tu začíná v Červnu a končí na začátku Září. Rekordní teplota byla zde naměřena v Červenci a to +32.5 °C, naopak nejnižší v Lednu: -20 °C. Díky výrazné

poloze na sever od polárního kruhu, je zde od Května do Července pozorovatelné Půlnoční Slunce, naopak v části zimního období slunce nevychází téměř vůbec.

V roce 1898 byla dokončena železnice mezi Narvikem a Kirunou. Město bylo během druhé světové války téměř celé zničeno. 9. dubna 1940 bylo na začátku operace Operace Weserübung okupováno Němci, ale v následujících bojích bylo dobyto spojeneckými vojsky zpět. Na dně Ofotenfjordu dodnes leží válečné lodě potopené při dvou námořních bitvách o Narvik. Nicméně celková situace v Norsku byla pro Spojence neudržitelná, a tak byl Narvik vzápětí evakuován. Při ústupu spojeneckých vojsk byl před postupujícími Němci kompletně zdemolován překládací terminál a veškerá infrastruktura přístavu, jehož obnova Němcům zabrala sedm měsíců. Ke konci války bylo město téměř celé vypáleno (podobně jako oblast severně od města Narvik až k ruským hranicím) a opět zničena jeho nakládací zařízení spolu s přístavištěm, jelikož Němci se obávali toho, že by mohlo padnout do ruky postupující Rudé armádě. Ta ale útok do nitra Norska nepodnikla a zastavila se krátce za jeho hranicemi.

Ve městě je dnes možno vidět muzeum zabývající se druhou světovou válkou a boji v okolí města a celkovou situací v oblasti Nordland. Před muzeem se nachází dobový francouzský tank, u obchodního centra námořní mina. Hlavní ulicí města je Kongensgate, která se táhne rovnoběžně se železnicí. Na Tržním náměstí stojí radnice z roku 1961, před ní je 23 údajů o vzdálenostech, na severní pól a na další významná místa světa.

Ačkoliv má Norsko vlastní železniční dráhy, je Narvik propojen železnicí do Švédska, která se nazývá Malmabanen. Železniční doprava je zaměřena na převoz železné rudy, která byla za 2. světové války strategickou surovinou a byla příčinou bitev o město. V Narviku je velké překladiště železné rudy.



❖ Polární den a polární noc

Polární den se nazývá jev, který nastává za hranicí polárního kruhu, kdy po dobu nejméně jednoho dne Slunce nezajde (nezapadne) pod horizont a nenastane noc bez slunečního světla. Opakem polárního dne je polární noc, kdy naopak Slunce nevystoupí nad horizont. Období, kdy nastává polární noc, a období výskytu polárního dne se symetricky střídají s periodou půl roku.

Počet dnů, po které nastává polární den, závisí na zeměpisné šířce. Na hranici polárního kruhu dochází během roku jen k jednomu polárnímu dni (celkem trvá 20 hodin, 4 hodiny přišerí vlivem vodorovného směru slunečních paprsků se zemským povrchem) a to během letního červnového slunovratu (obratník Raka na severní polokouli a prosincového slunovratu na polokouli jižní (obratník Kozoroha). Čím je pozorovatel severněji nebo jižněji od polárního kruhu, blíže k pólu, tím je polární den delší.

V oblasti pólů je pak Slunce 179 dnů zcela nad horizontem, a 7 dní částečně nad horizontem. Slunce v těchto dnech nezapadá, jedná se tedy o polární den a pak následně půl roku nevychází (polární noc). V den slunovratu dojde vždy v oblastech jednoho z polárních kruhů minimálně k jednomu polárnímu dni a analogicky v místech polárního kruhu opačného pólu k polární noci.

Na norském Nordkinnu, jako nejsevernějším místě kontinentální Evropy je možno polární den pozorovat od 14. května do 29. července a na Špicberkách od 20. dubna do 22. srpna.

Době s trvalým slunečním svitem během celého dne se přizpůsobuje i život v těchto oblastech a to jak život fauny, tak i flóry. Absence přirozené noční tmy nemá tolik nepříznivý vliv na psychiku lidí jako absence slunečního světla za polární noci. Například cca 2/3 pracovníků polární stanice Amundsen-Scott během zimy odjíždí. Během polární noci nastávají optimální podmínky pro pozorování polární záře, jelikož ta není přесvícena slunečním světlem.

Absence světla na území polární noci ale i v oblastech nad ní (konkrétně stratosféře, zejména jižního pólu) má vliv na cyklus vytváření a cirkulaci ozónu.



Polární kruh

je myšlená kružnice, která odděluje na povrchu Země oblasti, kde alespoň jeden den v roce nevystoupí Slunce nad obzor (tzv. polární noc) nebo nesestoupí pod obzor (polární den).

(Přibližná) kružnice po povrchu Země, která polární kruh ohraničuje a definuje, přímo souvisí se sklonem rotační osy Země a odpovídá rovnoběžce přibližně $66^{\circ} 33' 39''$.

Existují dva polární kruhy:

Severní polární kruh, kolem Severního pólu

Jižní polární kruh, kolem Jižního pólu

Půlnoční Slunce



je jev vyskytující se za polárním kruhem. V Evropě je nejlépe pozorovatelné na severu Skandinávie, například v oblasti Laponska (Finsko). Je součástí tzv. polárního dne, kdy na polárním kruhu je mezi východem a západem Slunce 24 hodin. S postupem směrem k pólu se tato doba prodlužuje a na samotných pólech trvá půl roku.

V letních měsících Slunce nezapadá za obzor a i v nočních hodinách je proto v celé oblasti světlo. Půlnoční Slunce lze (na severní polokouli) pozorovat v období kolem letního slunovratu.

❖ Balící seznam:

- 
- | | | | |
|----|--|----|---|
| 1 | stan | 18 | šátek |
| 2 | bivakovací vak | 19 | ručník |
| 3 | karimatka | 20 | hygiena |
| 4 | spacák | 21 | vlhčené ubrousky |
| 5 | nafuk. polštářek | 22 | sluneční brýle |
| 6 | foťák / kamera | 23 | doklady, peníze, kopie dokladů, mezinárodní řidičák |
| 7 | stativěk na foťák / držáky na kameru / držák selfie | 24 | kompresor, sada na opravu defektu, nářadí, náhradní klíče na moto |
| 8 | tablet | 25 | plachta na motorku |
| 9 | náhr. baterky - foťák | 26 | jídlo, kafe |
| 10 | záložní baterka | 27 | nepromoky |
| 11 | nabíječka USB | 28 | itinerář, mapy |
| 12 | kabel mini USB + kabel mikro UBS | 29 | vařič, bombička, lžička, hrnek, hrnec |
| 13 | kabel interphone | 30 | lékárnička, kompresní obvaz |
| 14 | kabel kamera | 31 | kurty na motorku |
| 15 | moirové oblečení | 32 | travička ☺ |
| 16 | oblečení (trenýrky, ponožky, trika, kalhoty, kraťasy, bunda) | 33 | kořalka ☺ |
| 17 | sandále, kecky | | |

